

La filosofia

És tradicional situar el naixement de la filosofia en unes coordenades espaciotemporals molt concretes: Jònia (colònia grega a l'Àsia Menor), segle VI a. C. En aquest moment i en aquest lloc, l'ésser humà observa el que l'envolta, meravellat i estranyat però, per primera vegada, sembla convençut de l'existència d'una explicació racional que pot desvetllar l'ordre i el sentit ocult del món. Des d'aquell instant podem parlar d'aparició de la filosofia, encara que, de fet, fins un cert temps després no se li va donar aquest nom.

Hom diu que Heràclit ja utilitzava el terme *filòsof*, però que va ser Pitàgores el primer a autoqualificar-se d'aquesta manera. Segons nombroses interpretacions, sembla que d'aquesta manera pretenia diferenciar la seva pròpia activitat de la que duïen a terme els que es consideraven savis. Ja que, segons el grec antic, per oposició a *sofia* (saviesa), *filosofia* significava 'anhel i recerca incansable de saber', però no 'possessió de saber'.

Així, doncs, en el mateix significat etimològic de *filosofia* hi és implícit el més característic d'aquesta disciplina: el seu caràcter inesgotable. I és que, pel fet que és recerca constant, però difícilment encontre, la filosofia no consisteix en un cos de coneixements definitiu, sinó en una revisió constant i plural. Per la seva pròpia naturalesa, la filosofia sempre busca i poques vegades troba, sempre pregunta i poques vegades respon. Potser, el seu mèrit principal ha estat i serà qüestionar-ho i problematitzar-ho tot, més que donar solucions i enllestir de cop.

Des del seu origen, la filosofia s'ha caracteritzat per no renunciar a cap de les preguntes que han interessat i inquietat el gènere humà. Des d'aleshores, ha servit per a remoure'ns dels nostres seients i obligar-nos a pensar a repensar sobre temes com ara: *el sentit de l'existència, la relació ment/cos, la naturalesa i possibilitat de la veritat, l'existència de llibertat...* I és que, per la seva vocació universalista, la filosofia pretén ocupar-se de tota la realitat. Tanmateix, aquest àmbit és tan ampli que, amb el pas del temps, s'ha anat especialitzant i dividint en branques diferents, segons quins fossin el problema i la perspectiva utilitzada. A continuació presentem una taula amb una classificació i una explicació de les principals branques de la filosofia.

En aquest sentit, l'activitat filosòfica no té fi. Sovint aquesta constatació ha intranquil·litzat el filòsof. Sembla que, si no té fi, estem obligats a dedicar-nos-hi amb cos i ànima. Seria bo no confondre aquest sentit de responsabilitat personal, que alguns poden tenir, amb el sentit mateix de la tasca filosòfica que s'ha de dur a terme. I és que massa sovint es retorna inconscientment a la idea que la filosofia s'enfronta amb un gran problema, un problema immens, que mai no es podrà acabar de resoldre. Jo més aviat voldria defensar que no ens trobem davant d'un problema infinit, sinó davant d'una infinitat de problemes, grans i petits, complexos o més simples, que desapareixen i reapareixen constantment, amb formes semblants o diverses.

Terricabras, J.M., *Fer filosofia avui*.